

“Χαρτογράφηση Οικοσυστήματος Κοινωνικών Επιχειρήσεων στην Κύπρο: Κύρια Ευρήματα”

Γιώργος Ησαΐας

- **Ανανέωση της Έκθεσης του 2014**
- **EURICSE / EMES για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**
- **Υπεύθυνος φορέας για την Κύπρο:**
Synthesis Center for Research and Education Ltd
- **Ομάδα έργου: Γιώργος Ησαΐας / Δρ. Στέφανος Σπανέας**
Μαρία Γεωργίου / Δώρα Ηρακλέους / Ειρήνη Αναστασίου
Ειρήνη Καμπά

Συμβουλευτική Επιτροπή:

- Δρ. Νίκος Σουλελής, ΤΕΠΑΚ
- Χριστόφορος Μαρκίδης, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- Δρ. Καλυψώ Απέργη, Παιδαγωγικό Ίδρυμα
- Κωνσταντίνος Γεωργίου, Υπουργείο Παιδείας
- Δρ. Καλυψώ Σέπου, ΙΔΕΚ
- Μάρσια Τριλλίδου, ΙΔΕΚ

Πυλώνες / Περιεχόμενα

1. Ιστορικό και δυνάμεις ανάπτυξης του οικοσυστήματος
2. Έννοια, νομική εξέλιξη και συσχέτιση με τον Ευρωπαϊκό επιχειρησιακό ορισμό
3. Μέτρηση ΚΕ – Χαρακτηριστικά – Μελέτες Περίπτωσης
4. Οικοσύστημα (Φορείς, Πολιτικές, Δίκτυα, Εκπαίδευση, Προγράμματα, κλπ)
5. Περιοριστικοί παράγοντες, προκλήσεις, ευκαιρίες, τάσεις

1. Ποιες είναι οι δυνάμεις που λειτουργούν για ανάπτυξη του οικοσυστήματος;

Ιδιωτική Πρωτοβουλία

Σύνδεσμοι - Ιδρύματα

Συνεργατισμός

Κράτος (Πολιτική)

- Ο **ιδιωτικός τομέας** υπήρξε ένας από τους κύριους παράγοντες που οδήγησαν στο οικοσύστημα των κυπριακών κοινωνικών επιχειρήσεων. Οι ιδιωτικές εταιρείες με εγγύηση (μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα) ή μετοχές έχουν συμβάλει στην δημιουργία του τομέα αλλά και στην ανάπτυξη γνώσης όσον αφορά τον ευρύτερο τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Τα **σωματεία και τα ιδρύματα** είναι ένας δεύτερος παράγοντας. Αν και δεν μπορούν να ορίσουν τον εαυτό τους ως κοινωνικές επιχειρήσεις, συγκεκριμένες οργανώσεις παρέχουν υπηρεσίες για την ευημερία ευάλωτων και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων.
- Ο **συνεργατικός τομέας** είναι ένας τρίτος παράγοντας, ο οποίος ξεκίνησε πριν σχεδόν 80 χρόνια και μοιράζεται το πνεύμα "κοινωνικού σκοπού" με τον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Οι **«Πολιτικές»** αποτελούν τον τέταρτο παράγοντα τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει την πρωτοβουλία της κυβέρνησης για ένα εθνικό σχέδιο δράσης (ΕΣΔ) και την επικείμενη νομοθεσία

2. Συσχέτιση με Ευρωπαϊκό Επιχειρησιακό Ορισμό

- Σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Ορισμό της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, οι **νομικές μορφές** που είναι πιο πιθανό να προκριθούν σε Κοινωνικές Επιχειρήσεις είναι οι Μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες, οι συνεργατικές εταιρείες, τα ιδρύματα και σωματεία.
- Με την αναμενόμενο νομικό πλαίσιο, ένας αριθμός μετοχικών εταιρειών αναμένεται να εγγραφούν στο Μητρώο Κοινωνικών Επιχειρήσεων (εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις).
- Στο νομοσχέδιο δεν είναι ξεκάθαρο κατά πόσο τα ιδρύματα και τα σωματεία θα μπορούν να εγγραφούν ως κοινωνικές επιχειρήσεις.

3. Μέτρηση του Οικοσυστήματος (1/2)

Η διαδικασία μέτρησης του τομέα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας στην Κύπρο, παρουσιάζει ιδιάζουσες προκλήσεις λόγω της απουσίας στατιστικών στοιχείων και πρότερων σχετικών ερευνών.

Μεθοδολογία:

Στα πλαίσια του έργου εντοπίστηκε ο αριθμός των νομικών οντοτήτων που είναι εγγεγραμμένες στα σχετικά μητρώα, ακολούθως ο αριθμός των νομικών οντοτήτων που είναι ενεργές, και τέλος και με βάση τα στοιχεία του δημόσιου προφίλ των συνεργατικών/ιδρυμάτων/σωματείων/εταιρειών **υπολογίστηκε κατά προσέγγιση ο αριθμός τους**

3, Μέτρηση του Οικοσυστήματος (2/2)

Εξαιρουμένων των μετοχικών εταιρειών που δεν ήταν δυνατό να υπολογιστεί, ο υπόλοιπος τομέας των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι ιδιαίτερα μικρός στην Κύπρο και απαρτίζεται από περίπου **190 νομικές οντότητες**.

Εξαιρουμένων των ιδιωτικών μετοχικών εταιρειών, **η απασχόληση** στον υπόλοιπο τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων, είναι εξαιρετικά μικρή (<1% του εργατικού δυναμικού της Κύπρου).

Το οικοσύστημα της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας σήμερα:

Νομική Μορφή	Γενικό Επιχειρήσεων	Σύνολο Εκτιμώμενος Κοινωνικών Επιχειρήσεων	αριθμός
Μη κερδοσκοπικές εταιρείες	377	100	
Μετοχικές Εταιρείες	217,588	-	
Συνεργατικές Εταιρείες	92	20	
Ενώσεις & Σωματεία	4,679	50	
Ιδρύματα	388	20	
Total	5,534	190	

5. Τα κυριότερα εμπόδια στην ανάπτυξη του οικοσυστήματος των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στην Κύπρο: (1/4)

- Η έλλειψη νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου για την λειτουργία των Κοινωνικών Επιχειρήσεων
- Οι μεγάλες καθυστερήσεις στο θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο που θα επέτρεπε την ανάπτυξη της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας.
- Η έλλειψη αναγνωρισιμότητας του κλάδου της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας
- Η δυσχέρεια στην διασαφήνιση των διαφόρων ορισμών και η πρακτική εφαρμογή τους

Τα κυριότερα εμπόδια στην ανάπτυξη του οικοσυστήματος των Κοινωνικών Επιχειρήσεων στην Κύπρο: (2/2)

- Απουσίας ερευνητικών / στατιστικών δεδομένων
- Η έλλειψη ενεργού δικτύου εταίρων κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Απουσία χρηματοδοτικών εργαλείων και υποστηρικτικών δομών
- Απουσία κυβερνητικής μονάδας που να συντονίζει τις πολιτικές που αφορούν τις κοινωνικές επιχειρήσεις

Πολλά από τα εμπόδια αυτά αντιμετωπίζονται μέσα από το Σχέδιο Δράσης.

5. Τάσεις, Προκλήσεις και Προοπτικές

- Η συζήτηση για τις κοινωνικές επιχειρήσεις στην Κύπρο επικεντρώνεται κυρίως στην ανάγκη για νομοθεσία που να προσδιορίζει και να ρυθμίζει το φαινόμενο.
- Σύμφωνα με τους ενδιαφερομένους, η ανάπτυξη του τομέα εξαρτάται κυρίως από τις δράσεις της κυβέρνησης, με όλες τις ελπίδες που τίθενται στην επικείμενη νομοθεσία
- Παρόλο που η κυβέρνηση θεσπίζει σχετικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων (νομοθεσία και ΕΣΔ), σημαντικές καθυστερήσεις στην εφαρμογή τους εμποδίζουν τη ανάπτυξη του οικοσυστήματος

Τάσεις, Προκλήσεις και Προοπτικές (2/2)

- Ο τομέας των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι εξελισσόμενος. Πολλά έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και απευθύνονται ιδιαίτερα στους νέους ή στις ΜΜΕ, θεωρούν ήδη ως "κοινωνικές επιχειρήσεις« συμβατικές εταιρείες με αυξημένη κοινωνική ευθύνης, γεγονός που συχνά αντιφάσκει με τον επιχειρησιακό ορισμό της ΕΕ.
- Η εφαρμογή του επιχειρησιακού ορισμού της ΕΕ ως έχει και η εφαρμογή της στην εθνική νομοθεσία μπορεί να είναι χρήσιμη για ακαδημαϊκούς σκοπούς, αλλά η εφαρμογή της στην αγορά μπορεί να αποδειχθεί πολύπλοκη και δύσκολη.
- Στην περίπτωση μη ενεργούς εμπλοκής του κράτους στην ανάπτυξη του οικοσυστήματος, είναι πολύ πιθανό ότι αυτή η τάση προς τις κοινωνικά προσανατολισμένες επιχειρήσεις να κερδίσει δυναμική στην Κύπρο την επόμενη δεκαετία και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις που συνδυάζουν κοινωνικούς ή περιβαλλοντικούς στόχους, κριτήρια διαφάνειας να καλύψουν το κενό του τομέα των «κοινωνικών επιχειρήσεων.»

Thank you!

George Isaias
Tel. +357-99571660

isaias@synthesis-center.com

www.synthesis-center.com

[Facebook.com/synthesis-cyprus](https://www.facebook.com/synthesis-cyprus)